

Dimensionering

Farø, Ken Joensen

Published in:
Maal & Maele

Publication date:
2014

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Document license:
[Ikke-specificeret](#)

Citation for published version (APA):
Farø, K. J. (2014). Dimensionering. *Maal & Maele*, 4(36).

? Dimensionering

I efteråret 2014 har der været en hel del debat om en såkaldt "dimensionering" af navnlig de humanistiske uddannelser i Danmark. Hvad ligger der i det ord, og hvor kommer det fra? Jeg har i hvert fald ikke hørt eller læst om det før nu. Jeg ved godt, hvad *dimension* betyder, men det forklarer vel ikke rigtig det aktuelle ord eller dets betydning?

Venlige hilsner
Lene Lovich
Nykøbing Mors

! Forsknings- og uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen kom sidst i september 2014 pludselig på manges læber. Det samme gjorde operationsnavnet for hendes beslutning om at begrænse studenteroptaget på Humaniora i Danmark: *Dimensionering*.

Ifølge *Den Danske Ordbog* (2003-05, tilgængelig på internettet) betyder verbet *dimensionere* at "give noget en bestemt størrelse eller udformning passende til et bestemt formål". Det er en ret abstrakt, bred og fleksibel betydning, der hverken specificerer retning (ned/op) eller sammenhæng. Forbindelsen til *dimension* er, at noget med denne handling får de rette *dimensioner*.

DDO giver heller ikke ordet nogen markering for evt. fagligt tilhørsforhold. Men analyserer man en større mængde teksteksempler, der indeholder *dimensionere/-ing*, bliver det tydeligt, at ordet faktisk ofte har en faglig basis: Langt hovedparten af de eksempler, jeg har set på, er *byggetekniske*. Ordet optræder i forbindelse med *faskiner*, *stålspær*, *kloaker*, *radiatorer* og hvad man under et byggeri ellers kan få brug for at beregne og tilpasse størrelse eller form af.

Men herudover har ordet allerede i mange år været i brug om menneskelige forhold, navnlig om bemanning af offentlige funktioner inden for sundheds- og beredskabsområdet: "Prognose og *dimensionering* for fremtidigt antal speciallæger og specialtandlæger" (2009), "Risikobaseret *dimensionering* blev indført i 2005 og erstattede centralt fastsatte og meget detaljerede regler om, hvor stort beredskabet skulle være". Heller ikke her er der nogen specifikation af retningen for dimensioneringen.

Som det bruges af ministeriet i den aktuelle sag, er *dimensionering* eufemistisk, altså forskønnende. Alvorlige nedskæringer på 30-50 % eller mere betegnes netop ikke med det ord, som "ofrene" for dem selv ville anvende. I stedet bruges et med en klang af teknisk term og dermed sagkundskab. Det er den bevidst manipulerende brug af et, som vi lige har set, betydningsmæssigt ret åbent verbum til kun at betyde 'tilpasse *nedad*', der er problemet. Dermed kommer ordbrugen i familie med *engagement*, *bidrag* og *operation* for *krigsdeltagelse*, dvs. der er tale om politisk spin, der lige som reklamesprog skal forsøge at overbevise modtageren om rigtigheden eller attraktiviteten af noget, man ellers ikke ville være tilbøjelig til at sluge.

Nu er det så bare spørgsmålet, om den eufemistiske sprogbrug vil få blivende karakter og større udbredelse. Gør den det, kan det sagtens tænkes, at artiklen i DDO skal suppleres med en ny betydning, fx: 'nedskære, navnlig mht. mennesker i en sammenhæng'.

KF